

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.4.2.2024

**Pani
Joanna Kopczyńska
Prezes Państwowego
Gospodarstwa Wodnego
Wody Polskie**

Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
ul. Żelazna 59a
00-848 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/089 – „Badanie sprawozdania finansowego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej
w Dorzeczu Odry i Wisły”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie ¹ , Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu ² , ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Joanna Kopczyńska, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły.2. Prawdopodobność wydatkowania środków Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia ich w ewidencji księgowej.
Okres objęty kontrolą	Rok 2023, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały one wpływ na zakres objęty kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Anna Łuczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/31/2024 z 16 lutego 2024 r.2. Magdalena Barzęc, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/47/2024 z dnia 20 marca 2024 r.

(akta kontroli: tom I, str. 1-8)

¹ Dalej także: PGW WP.

² Dalej: RZGW we Wrocławiu.

³ Od dnia 11 stycznia 2024 r., dalej: Prezes. Natomiast w okresie od dnia 31 sierpnia 2022 r. do dnia 10 stycznia 2024 r. Prezesem był Pan Krzysztof Woś (w okresie od dnia 17 do dnia 30 sierpnia 2022 r. jako pełniący obowiązki Prezesa). Natomiast Dyrektorem RZGW we Wrocławiu od dnia 18 stycznia 2024 r. jest Pani Beata Gluchowska. W okresie od 11 marca 2023 r. do 17 stycznia 2024 r. funkcję tę pełnił Pan Dariusz Karkos, natomiast w od dnia 9 sierpnia 2019 r. do dnia 10 marca 2023 r. Dyrektorem był Pan Mariusz Przybylski. Dyrektor RZGW we Wrocławiu nie jest kierownikiem jednostki kontrolowanej w rozumieniu art. 2a ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą powyższej oceny ogólnej były oceny cząstkowe, dotyczące obu obszarów, które zostały poddane kontroli. W szczególności prawidłowo wydatkowano środki na realizację Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły⁶, właściwie je rozliczono i ujęto w ewidencji księgowej, jak również w sprawozdaniu finansowym tego Projektu. Poddane kontroli zamówienia publiczne zostały udzielone zgodnie z procedurami Banku Światowego⁷.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że w 2023 r. pomimo podejmowanych przez RZGW we Wrocławiu działań w zakresie zapewnienia terminowego finansowania zadań Projektu OPDOW, nasilił się problem zapłaty zobowiązań po upływie terminu płatności. W wyniku kontroli stwierdzono aż 52 przypadki płatności zobowiązań na kwotę 84 244 223,38 PLN po upływie terminu płatności. Nieterminowe regulowanie zobowiązań może w przyszłości generować m.in. roszczenia wykonawców z tego tytułu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania w zakresie finansowania zadań Projektu OPDOW

1.1. Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDOW

Opis stanu faktycznego

Koszty zadań przypisanych w ramach Projektu OPDOW do realizacji przez RZGW we Wrocławiu, planowane były według planu zamówień z dnia 14 lutego 2024 r.⁹ na kwotę 661 905 000,00 EUR, co stanowiło równowartość 2 753 524 800,00 PLN¹⁰.

Do dnia 31 grudnia 2023 r. RZGW we Wrocławiu na realizację zadań Projektu OPDOW wydatkował 2 223 270 606,96 PLN, tj. 80,74% środków przewidzianych do wykorzystania.

(akta kontroli: tom I, str.10-11, 15-19, 58-59, 292-345, 542-555)

W ramach Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu odpowiadał za realizację zadań:

- komponentu 1: „Ochrona przed powodzią Odry Dolnej i Środkowej”, tj. zadań inwestycyjnych zaplanowanych w podkomponentach: 1B – „Ochrona środkowej i dolnej Odry”¹¹ oraz 1C – „Ochrona przed powodzią miasta Słubice”¹²;
- komponentu 2: „Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej”, tj. zadań inwestycyjnych zaplanowanych w podkomponentach: 2A – „Ochrona czynna Kotliny Kłodzkiej”¹³ oraz 2B – „Ochrona bierna Kotliny Kłodzkiej”¹⁴;

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Projekt OPDOW.

⁷ Dalej: BŚ lub MBOiR.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Procurement Plan, dalej: PP.

¹⁰ Według kursu EUR = 4,16 PLN przyjętego do przeliczeń w Projekcie OPDOW.

¹¹ Dalej: podkomponent 1B.

¹² Dalej: podkomponent 1C.

¹³ Dalej: podkomponent 2A.

¹⁴ Dalej: podkomponent 2B.

- komponentu 4: „Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania”, tj. zadań inwestycyjnych zaplanowanych w podkomponencie 4B – „Budowa centrów operacyjnych w RZGW Wrocław i RZGW Kraków”¹⁵.

W 2023 r. koszty realizacji zadań w ramach Projektu OPDOW zamknęły się kwotą 541 625 374,24 PLN, z czego wydatkowano odpowiednio:

- na podkomponent 1B: 189 987 086,64 PLN;
- na podkomponent 1C: 19 435 050,38 PLN;
- na podkomponent 2A: 156 598 148,93 PLN;
- na podkomponent 2B: 53 400 150,45 PLN;
- na podkomponent 4B: 89 493 613,38 PLN;
- na komponent 5A: 32 711 324,46 PLN.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. łączna kwota roszczeń zgłoszonych przez wykonawców wyniosła 141 357 181,68 PLN i wzrosła w stosunku do 2022 r. o kwotę 38 748 022,55 PLN. Jednocześnie RZGW we Wrocławiu zgłosił do wykonawców roszczenia w wysokości 2 000 000,00 PLN.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11, 292-345, 556-670; tom II, str. 116-117)

Zaawansowanie rzeczowe¹⁶ i finansowe¹⁷ zadań realizowanych w ramach Projektu OPDOW, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. kształtowało się na następującym poziomie¹⁸:

Podkomponent 1B:

Kontrakt 1B.1/1(a) „Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – Etap II”¹⁹ – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 169 386 840,90 PLN²⁰, stanowiące 99,90% wartości zawartego w dniu 19 listopada 2019 r. kontraktu na kwotę 169 590 199,60 PLN²¹. Kontrakt zakończono w dniu 17 marca 2023 r., a świadectwo przejścia datowane było na dzień 14 kwietnia 2024 r.

Kontrakt 1B.1/1(b) „Przebudowa mostu drogowego w Krośnie Odrzańskim wraz z dojazdami”²² – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 45 177 163,95 PLN²³, stanowiące 62,29% wartości kontraktu, zawartego w dniu 12 stycznia 2021 r. na kwotę 72 530 413,61 PLN. Zaawansowanie rzeczowe na koniec 2023 r. wyniosło 65,00%, a czasowe 78,65%. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe wyniosło 68,50%, finansowe – 66,39%, a czasowe – 83,77%²⁴.

Kontrakt 1B.6/1 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie – Nowa Sól etap I II”²⁵ – do końca 2023 r. poniesiono

¹⁵ Dalej: podkomponent 4B.

¹⁶ Liczone w odniesieniu do harmonogramu robót budowlanych.

¹⁷ Liczone w oparciu o zapłacone faktury całości zadania.

¹⁸ W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, jeżeli nie zaznaczono inaczej: wszystkie wartości kontraktów podano według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. i wszystkie kontrakty podlegają waloryzacji. Kontrakty na realizację Projektu OPDOW są kontraktami obmiarowymi. Wynagrodzenia wykonawców zostały określone na podstawie zestawienia planowanych prac i ich przewidywalnych kosztów (przedmiarów robót). Zapłata wynagrodzenia następuje w wysokości wynikającej z rzeczywiście wykonanych robót. Ponadto w przypadku wystąpienia konieczności wykonania robót dodatkowych lub zamiennych potwierdzonych decyzją Inżyniera kontraktu, ich wartość ustalana jest na zasadach określonych w warunkach kontraktowych i nie stanowi podstawy do zmiany umowy.

¹⁹ Dalej: zadanie 1B.1/1(a) lub kontrakt 1B.1/1(a).

²⁰ Zapłacone wynagrodzenie obmiarowe.

²¹ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wynosiła 109 067 377,54 PLN.

²² Dalej: zadanie 1B.1/1(b) lub kontrakt 1B.1/1(b).

²³ W tym wypłacona zaliczka w kwocie 8 789 672,93 PLN, pozostała kwota do spłaty to 8 789 672,93 PLN.

²⁴ Na terenie budowy wykryto obiekty archeologiczne. Ich kolizja z murami oporowymi może wymagać zmian projektowych.

²⁵ Dalej: zadanie 1B.6/1 lub kontrakt 1B.6/1.

wydatki w wysokości 156 134 639,68 PLN²⁶, stanowiące 86,43% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 września 2019 r. na kwotę 180 658 073,39 PLN²⁷. Kontrakt zakończono w dniu 30 września 2023 r. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. nie uzyskano świadectwa przejęcia.

Kontrakt 1B.6/2 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Nowa Sól i obszarów poniżej miasta Krosno Odrzańskie - Wężyska Chlebowo”²⁸ – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 110 181 220,45 PLN, stanowiące 98,43% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 września 2019 r. na kwotę 111 943 155,52 PLN²⁹. Kontrakt zakończono w dniu 31 maja 2023 r., a świadectwo przejęcia uzyskano w dniu 21 marca 2023 r.

Kontrakt 1B.7 „WWW Widawa – przebudowa systemów zabezpieczenia przed powodzią gm. Czernica, Długoleka, Wisznia Mała i Wrocław”³⁰ – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 121 570 592,13 PLN stanowiące 96,15% wartości kontraktu, zawartego w dniu 19 marca 2020 r. na kwotę 126 443 098,90 PLN³¹. Kontrakt zakończono w dniu 30 czerwca 2023 r., a świadectwo przejęcia uzyskano w dniu 26 lipca 2023 r.

Kontrakt 1B.8 „Zabezpieczenie przed powodzią miasta Krosno Odrzańskie”³² – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 125 497 479,98 PLN, stanowiące 77,59% wartości kontraktu, zawartego dnia 1 grudnia 2020 r. na kwotę 161 736 714,14 PLN³³. Zaawansowanie rzeczowe na koniec 2023 r. wynosiło 100,00%³⁴, przy zaawansowaniu czasowym 79,79%. Kontrakt zakończono w dniu 29 grudnia 2023 r., a świadectwo przejęcia datowano na 26 stycznia 2024 r.

Kontrakt 1B.9 „Przebudowa wału przeciwpowodziowego w ciągu ul. Służoujście wraz z infrastrukturą drogową”³⁵ – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 3 899 645,18 PLN³⁶, stanowiące 97,85% wartości kontraktu, zawartego dnia 4 lipca 2022 r. na kwotę 3 985 200,37 PLN³⁷. Kontrakt zakończono w dniu 4 lipca 2023 r. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. nie uzyskano świadectwa przejęcia.

Podkomponent 1C:

Kontrakt 1C.2 „Budowa wałów przeciwpowodziowych oraz przebudowa kanału Czarny Kanał i Racza Struga”³⁸ – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 146 539 042,82 PLN³⁹, stanowiące 99,63% wartości kontraktu, zawartego w dniu 21 lipca 2020 r. na kwotę 147 084 414,32 PLN⁴⁰. Kontrakt zakończono w dniu 8 grudnia 2022 r., a w dniu 5 stycznia 2023 r. uzyskano świadectwo przejęcia.

Podkomponent 2A:

Kontrakt 2A.1/1 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Nysa Kłodzka w miejscowości Boboszów”⁴¹ – do końca 2023 r. poniesiono wydatki w wysokości 228 617 104,87 PLN, co stanowiło 96,13% wartości kontraktu,

²⁶ Wynagrodzenie obmiarowe.

²⁷ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 144 189 680,20 PLN.

²⁸ Dalej: zadanie 1B.6/2 lub kontrakt 1B.6/2.

²⁹ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 99 599 823,52 PLN.

³⁰ Dalej: zadanie 1B.7 lub kontrakt 1B.7.

³¹ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 91 962 672,07 PLN.

³² Dalej: zadanie 1B.8 lub kontrakt 1B.8.

³³ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 117 007 208,42 PLN.

³⁴ Rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe, na podstawie zatwierdzonych przejściowych świadectw płatności wyniosło 79,59%.

³⁵ Dalej: zadanie 1B.9 lub kontrakt 1B.9.

³⁶ Część wynagrodzenia obmiarowego wykonawcy zapłacona ze środków RZGW we Wrocławiu na mocy porozumienia zawartego z Gminą Wrocław na realizację powyższego zadania.

³⁷ Patrz przypis nr 34.

³⁸ Dalej: zadanie 1C.2 lub kontrakt 1C.2.

³⁹ Zapłacone wykonawcy wynagrodzenie obmiarowe.

⁴⁰ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 125 580 000,00 PLN.

⁴¹ Dalej: zadanie 2A.1/1 lub kontrakt 2A.1/1.

zawartego w dniu 16 kwietnia 2019 r., tj. 237 829 084,73 PLN⁴². Kontrakt zakończono w dniu 30 czerwca 2023 r., a świadectwo przejęcia uzyskano w dniu 27 lipca 2023 r. Kontrakt 2A.2/1 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Bystrzyca Dusznicka w miejscowości Szalejów”⁴³ – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę w wysokości 290 430 911,15 PLN, co stanowiło 96,16% wartości kontraktu, zawartego w dniu 16 kwietnia 2018 r. na kwotę 302 022 196,66 PLN⁴⁴. Zaawansowanie rzeczowe kontraktu na koniec 2023 r. osiągnęło poziom 96,82%, przy zaawansowaniu czasowym 100,00%⁴⁵. Świadectwo przejęcia wystawiono w dniu 21 grudnia 2023 r. Prace zasadnicze zakończono w dniu 31 października 2023 r., a w dniu 30 listopada 2023 r. zostało wystawione pozwolenie na użytkowanie.

Kontrakt 2A.2/2 „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Duna miejscowość Krosnowice”⁴⁶ – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę w wysokości 160 766 650,28 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 91,70% wartości kontraktu, tj. 175 320 291,57 PLN⁴⁷, zawartego w dniu 16 kwietnia 2018 r. Kontrakt zakończono w dniu 25 maja 2023 r. i tego samego dnia uzyskano świadectwo przejęcia.

Podkomponent 2B – Ochrona bierna:

Kontrakt: 2B.1/1 „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Nysy Kłodzkiej: obiekt Kłodzko, Bystrzyca Kłodzka, Długopole-Zdrój, Międzyzylesie”⁴⁸ – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę 27 505 993,41 PLN, co stanowiło 17,43%⁴⁹ wartości kontraktu, zawartego w dniu 28 lipca 2023 r. na kwotę 157 815 363,05 PLN. Rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe kontraktu na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 2,00% przy 18,11% zaangażowania czasowego. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe wyniosło 5,40%, natomiast zaangażowanie finansowe wzrosło do 19,17%, a czasowe do 27,10%.

Kontrakt 2B.2/1 „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Białej Łądeckiej: Stronie Śląskie, Łądek Zdrój” – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę 20 277 773,76 PLN⁵⁰, co stanowiło 19,24% wartości kontraktu, zawartego w dniu 2 sierpnia 2023 r. na kwotę 105 411 000,00 PLN. Rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 1,00%, przy zaangażowaniu czasowym na poziomie 17,74%⁵¹. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe uległo zwiększeniu do 5,72%, a czasowe do 26,77%. Zaangażowanie finansowe pozostało na niezmiennym poziomie.

Kontrakt 2B.2/2(a)⁵² „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy Łużyckiej: Polanica Zdrój, Szczytna, Duszniki Zdrój”⁵³ – według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wydatkowano kwotę 5 616 423,28 PLN, co stanowiło 15,60% wartości kontraktu⁵⁴, zawartego w dniu 14 listopada 2023 r. na kwotę 35 992 520,09 PLN. Na koniec 2023 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe kontraktu wyniosło 0,00%,

⁴² Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 121 829 862,90 PLN.

⁴³ Dalej: zadanie 2A.2/1 lub kontrakt 2A.2/1.

⁴⁴ Wartość kontraktu po aneksach. Wartość pierwotna kontraktu wyniosła 148 120 087,01 PLN.

⁴⁵ Zasadnicze roboty zostały zakończone, a w dniu 31 października 2023 r. wykonawca złożył wniosek o wydanie świadectwa przejęcia. Pozwolenie na użytkowanie zostało wystawione z dniem 30 listopada 2023 r. Podpisano porozumienie z wykonawcą (ujmujące m.in. zakres prac zaległych i odpowiedzialność wykonawcy za nadzór nad obiektem), a w dniu 21 grudnia 2023 r. wystawione zostało świadectwo przejęcia.

⁴⁶ Dalej: zadanie 2A.2/2 lub kontrakt 2A.2/2.

⁴⁷ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 81 590 555,27 PLN.

⁴⁸ Dalej: zadanie 2B.2/1 lub kontrakt 2B.2/1.

⁴⁹ W tym zaliczka dla wykonawcy robót budowlanych.

⁵⁰ W tym zaliczka wypłacona wykonawcy zgodnie z warunkami kontraktu.

⁵¹ W tym zaliczka dla wykonawcy robót budowlanych.

⁵² Zadanie podzielone na 2B.2/2(a) i 2B.2/2(b).

⁵³ Dalej: zadanie 2B.2/2(a) lub kontrakt 2B.2/2(a).

⁵⁴ Wykonawcy robót budowlanych wypłacono zaliczkę zgodnie z warunkami kontraktu.

a zaangażowanie czasowe – 1,62%⁵⁵. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. zaangażowanie finansowe nie uległo zmianie, natomiast rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe wyniosło 5,45%, a czasowe 16,03%.

W 2023 r., za zgodą BŚ, wyłączono z realizacji Projektu ODDOW zadanie 2B.2/2(b) – „Ochrona przeciwpowodziowa doliny rzeki Bystrzycy Dusznickiej: Duszniki Zdrój, Szczytna rz. Bystrzyca Dusznicka”. Przyczyną wyłączenia powyższego zadania był m.in. długotrwały proces wydawania decyzji administracyjnych oraz ryzyko nieukończenia tego zadania do dnia 30 czerwca 2025 r., tj. daty zakończenia realizacji Projektu OPDOW. Zgodnie z ustaleniami z Komitetu Roboczego Projektu OPDOW z dnia 22 marca 2023 r., zgoda na wyłączenie zadania została wydana pod warunkiem jego realizacji poza Projektem.

NIK wskazuje, że ograniczenie realizacji zadań w ramach podkomponentu 2B, w połączeniu z koniecznością uzyskania dodatkowej retencji dla zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej w Kotlinie Kłodzkiej⁵⁶, może stanowić niewystarczające zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla tego rejonu.

Podkomponent 4B⁵⁷:

Kontrakt 4B.1/1 „Modernizacja i wdrożenie systemów informatycznych wspomagających pracę operacyjną Centrów Operacyjnych Kraków i Wrocław wraz z dostawami niezbędnego sprzętu i oprogramowania”⁵⁸ – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę 45 145 953,33 PLN, co stanowiło zaangażowanie finansowe na poziomie 67,64%⁵⁹ zawartego w dniu 7 października 2021 r. kontraktu z wykonawcą na kwotę 66 741 429,81 PLN⁶⁰. Zaangażowanie rzeczowe według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiło 84,00%, przy zaangażowaniu czasowym realizacji kontraktu na poziomie 87,07%. Produkty wynikające z realizacji kontraktu 4B.1/1 są powiązane z realizacją kontraktów 4B.1/2⁶¹ i 4B.1/3⁶² oraz 4B.1/5⁶³. Ze względu na późniejsze zakończenie kontraktu 4B.1/2 oraz długotrwałość pozyskania dostępu do danych i prognoz, nastąpiło przesunięcie w czasie terminu zakończenia kontraktu 4B.1/1. do dnia 30 kwietnia 2024 r.

Kontrakt 4B.1/2 „Modernizacja i wdrożenie systemów pomiarów hydrologicznych, sterowania i teletechnicznych na obiektach hydrotechnicznych RZGW Kraków i RZGW Wrocław” – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę 89 002 341,37 PLN, co stanowiło zaangażowanie finansowe na poziomie 45,91%, zawartego w dniu 29 kwietnia 2022 r. kontraktu na kwotę 193 845 013,34 PLN, przy zaangażowaniu rzeczowym 59,53% i czasowym na poziomie 92,30%. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. zaangażowanie rzeczowe wzrosło do 67,59%, a czasowe do 75,82%. Termin ukończenia zadania określono na wrzesień 2024 r.

Kontrakt 4B.1/3 „Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu – łącza telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych” – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę 9 824 754,89 PLN, co stanowiło zaangażowanie finansowe na poziomie 31,03%, zawartego w dniu 30 marca 2021 r. kontraktu na kwotę 31 660 823,29 PLN⁶⁴, przy zaangażowaniu rzeczowym 73,00% i czasowym na poziomie 95,18%. Według

⁵⁵ Wykonawcy robót budowlanych wypłacono zaliczkę zgodnie z warunkami kontraktu.

⁵⁶ Cztery suche zbiorniki wodne realizowane w ramach podkomponentu 2A.

⁵⁷ Budowa Centrów Operacyjnych RZGW we Wrocławiu i PGW WP Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Krakowie.

⁵⁸ Dalej: zadanie 4B.1/1 lub kontrakt 4B.1/1.

⁵⁹ Wykonawcy wypłacono zaliczkę zgodnie z warunkami kontraktu.

⁶⁰ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 52 796 017,30 PLN.

⁶¹ „Modernizacja i wdrożenie systemów pomiarów hydrologicznych, sterowania i teletechnicznych na obiektach hydrotechnicznych RZGW Kraków i RZGW Wrocław”. Dalej zadanie 4B.1/2 lub kontrakt 4B.1/2.

⁶² „Centra Operacyjne w Krakowie i we Wrocławiu – łącza telekomunikacyjne do obiektów hydrotechnicznych”. Dalej zadanie 4B.1/3 lub kontrakt 4B.1/3.

⁶³ „Dostawa oprogramowania do modelowania DHI Mike – część 1”. Dalej: zadanie 4B.1/5 lub kontrakt 4B.1/5.

⁶⁴ Wartość kontraktu po aneksie. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 31 662 224,58 PLN.

stanu na dzień 29 lutego 2024 r. rzeczywiste zaangażowanie rzeczowe i finansowe nie uległo zmianie. W lutym 2024 r. podpisano poprawkę do kontraktu, która wydłużyła czas na ukończenie zadania do dnia 1 lipca 2024 r.

Kontrakt 4B.1/4 „Budowa systemu cyfrowej łączności dyspozytorskiej do obiektów hydrotechnicznych w administracji RZGW we Wrocławiu wraz ze świadczeniem usługi”⁶⁵ – do końca 2023 r. wydatkowano kwotę 4 252 018,24 PLN, co stanowiło zaawansowanie finansowe na poziomie 100,00%, zawartego w dniu 16 grudnia 2020 r. kontraktu na kwotę 4 252 018,24 PLN⁶⁶. Kontrakt zakończono w dniu 24 maja 2022 r. i w tej dacie podpisano także protokół odbioru.

Kontrakt 4B.1/5 „Dostawa oprogramowania do modelowania DHI Mike – część 1” – do końca 2023 r. wydatkowano 1 093 942,60 PLN, co stanowiło 100,00% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 stycznia 2023 r. Zadanie ukończono w dniu 2 lutego 2023 r. i w tej dacie podpisano także protokół odbioru.

Natomiast w ramach **komponentu 5**⁶⁷, zawarto kontrakty na zadania:

Zadanie 5.3 „Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, Pomoc Techniczna oraz wsparcie jednostek wdrażania projektu w zakresie wdrażania Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły”⁶⁸ – do końca 2023 r. wydatkowano 26 580 277,48 PLN, tj. 87,85% wartości kontraktu, zawartego w dniu 20 marca 2017 r. na kwotę 30 256 456,51 PLN⁶⁹. Zaangażowanie rzeczowe wyniosło natomiast 87,00%. Czas na ukończenie kontraktu przedłużono do dnia 20 grudnia 2024 r.

Zadanie 5.3(a) „Nadzór autorski nad realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Budowa wałów przeciwpowodziowych miasta Słubice oraz przebudowa kanału Czarny kanał i Racza Struga”, kontrakt 1C.2⁷⁰ – do końca 2023 r. wydatkowano 458 853,83 PLN, tj. 96,26% wartości kontraktu zawartego w dniu 24 kwietnia 2019 r. na kwotę 476 686,50 PLN⁷¹. Zaangażowanie czasowe wyniosło 80,90%. Według stanu na dzień 29 lutego 2024 r. kontrakt zakończono.

Zadanie 5.4 „Nadzór projektowo-konstrukcyjny. Zarządzanie Projektem, Pomoc Techniczna i Szkolenia, działania informacyjno-promocyjne oraz Wsparcie Techniczne dla Projektu i Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego JRP”⁷² – do końca 2023 r. wydatkowano 146 595 393,67 PLN, tj. 79,36% wartości kontraktu zawartego w dniu 9 listopada 2019 r. na kwotę na 184 730 532,30 PLN⁷³. Czas ukończenia zadania wydłużono do dnia 31 października 2024 r.

Zadanie 5.6 „Master Plan dla zlewni rzeki Bóbr – Koncepcja wdrożenia PZRP”⁷⁴ w zlewni rzeki Bóbr pod kątem identyfikacji priorytetów inwestycyjnych w regionie wodnym środkowej Odry⁷⁵ – na realizację, którego wydatkowano 1 991 374,00 PLN⁷⁶, tj. 45,00% wartości kontraktu zawartego w dniu 7 grudnia 2018 r. na kwotę 4 425 275,55 PLN. Ponieważ wystąpiły opóźnienia w realizacji przez Konsultanta Wsparcia Technicznego⁷⁷ zadań, jak również nie dostarczył on produktów zgodnych z warunkami zawartego kontraktu, w dniu 12 kwietnia 2021 r. skierowano do KWT prośbę o zaprzestanie realizacji wszelkich prac i złożenie

⁶⁵ Dalej: zadanie 4B.1/4 lub kontrakt 4B.1/4.

⁶⁶ Pierwotna wartość kontraktu 4 252 048,50 PLN.

⁶⁷ Nadzór projektowo-konstrukcyjny.

⁶⁸ Dalej: zadanie 5.3 lub kontrakt 5.3.

⁶⁹ Wartość kontraktu po zmianach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 15 721 791,74 PLN.

⁷⁰ Dalej: zadanie 5.3(a) lub kontrakt 5.3(a).

⁷¹ Wartość pierwotna kontraktu 284 314,50 PLN.

⁷² Dalej: zadanie 5.4 lub kontrakt 5.4.

⁷³ Wartość kontraktu po aneksach. Pierwotna wartość kontraktu wyniosła 87 529 752,00 PLN.

⁷⁴ Plan zarządzania ryzykiem powodziowym.

⁷⁵ Dalej: zadanie 5.6 lub kontrakt 5.6.

⁷⁶ Wyplacone wykonawcy wynagrodzenie obmiarowe.

⁷⁷ Dalej: KWT.

propozycji rozliczenia. Pomimo podjętego dialogu między stronami nie osiągnięto porozumienia i sprawa od dnia 2 stycznia 2023 r. procedowana jest w postępowaniu arbitrażowym prowadzonym przez Prokuratorię Generalną RP⁷⁸.

(akta kontroli: tom I, str. 12-14, 292-345; tom II, str. 90-94, 118-145)

1.2. Finansowanie Projektu OPDOW, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu faktycznego

W 2023 r. na realizację Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu wydatkował środki w kwocie 541 625 374,24 PLN, z tego:

- 174 609 999,99 PLN – ze środków BŚ,
- 149 198 000,00 PLN – ze środków Banku Rozwoju Rady Europy⁷⁹,
- 27 276 085,57 PLN – ze środków Funduszu Spójności⁸⁰,
- 158 817 319,18 PLN – ze środków towarzyszących z budżetu państwa,
- 26 594 760,00 PLN – ze środków dotacji celowej Ministerstwa Infrastruktury⁸¹,
- 5 129 209,50 PLN – ze środków PGW WP (do refundacji z FS).

(akta kontroli: tom I, str. 12-14, 498-541)

W 2023 r. na realizację zadań Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu zapotrzebował⁸² środki finansowe w wysokości 483 579 911,00 PLN⁸³, przyznane na podstawie umowy dotacji zawartej w dniu 5 kwietnia 2023 r. pomiędzy Ministrem Infrastruktury a PGW WP⁸⁴. Dodatkowo środkami z FS zrefundowano kwotę 4 999 103,04 PLN, zaangażowaną w 2022 r. ze środków własnych PGW WP.

Ze środków dotacji nie wykorzystano kwoty 435 505,21 PLN. Według wyjaśnień Wicedyrektor RZGW we Wrocławiu, przyczyną tego stanu był mniejszy zakres robót dla zadania 1B.6/1 (kontrakt obmiarowy), co obniżyło wartość wystawionego przez kontrahenta przejściowego świadectwa płatności.

(akta kontroli: tom I, str. 486-487; tom II, str. 93-109)

W 2023 r. czas oczekiwania na wydanie decyzji uruchamiającej środki finansowe wynosił od 35 do 178 dni, licząc od dnia złożenia wniosku do PGW WP Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Biura Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły⁸⁵ przez RZGW we Wrocławiu do dnia wpływu środków na rachunek tej jednostki.

Natomiast czas oczekiwania na otrzymanie powyższych środków (licząc od dnia wydania decyzji przez Ministra Finansów⁸⁶ do dnia wpływu środków na rachunek Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej⁸⁷ wyniósł od 14 do 76 dni. Wskazać przy tym należy, że środki te dostępne były na poziomie PGW WP KZGW, w terminie od 13 do 75 dni od daty wydania decyzji przez MF.

⁷⁸ Z tego tytułu we wrześniu 2023 r. uregulowano opłatę depozytową w Sądzie Arbitrażowym w kwocie 239 850,00 PLN, a w październiku i w listopadzie 2023 r. odpowiednio 3 382,50 PLN opłaty administracyjnej i 2 152,50 PLN opłaty za usługi księgowe.

⁷⁹ Dalej: BRRE.

⁸⁰ Dodatkowo w styczniu 2023 r. RZGW we Wrocławiu otrzymało z Funduszu Spójności kwotę 4 999 103,04 PLN, którą przeznaczono na zrefundowanie wydatków poniesionych w 2022 r. ze środków własnych RZGW. Dalej: FS.

⁸¹ Zgodnie z aneksem nr 3 do umowy dotacji celowej nr MI/DGWiŻS/2023/07/01/WF zawartej w dniu 14 lipca 2023 r. pomiędzy Ministrem Infrastruktury a PGW WP na realizację inwestycji w ramach zadań 1B.6/1 na kwotę 18 594 760,00 PLN i 1B.8 na kwotę 8 000 000,00 PLN, przekazano wskazane środki.

⁸² Tj. złożył łącznie 13 wniosków.

⁸³ Bez uwzględnienia środków FS.

⁸⁴ Umowa nr MI/DGWiŻS/2023/04/02/WF z dnia 5 kwietnia 2023 r. o udzielenie dotacji celowej na sfinansowanie zadań realizowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w ramach „Projektu ochrony przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły”.

⁸⁵ Dalej: BKP.

⁸⁶ Dalej: MF.

⁸⁷ Dalej: KZGW.

(akta kontroli: tom I, str. 488-497)

W 2023 r. na realizację zadań Projektu OPDOW, RZGW we Wrocławiu zaangażował środki własne w łącznej kwocie 209 534 485,13 PLN, pomimo że środki z BŚ i BRRE na finansowanie tego Projektu były zabezpieczone i dostępne od początku roku. Przyczyną tego stanu było m.in. zawarcie umowy dotacji pomiędzy PGW WP a Ministerstwem Infrastruktury dopiero w dniu 5 kwietnia 2023 r.⁸⁸ Ostatecznie środki własne PGW WP zostały zrefundowane środkami umowy dotacji zawartej z Ministrem Infrastruktury, po upływie od dwóch do 78 dni.

Pomimo podejmowanych przez RZGW we Wrocławiu działań w zakresie zapewnienia terminowego finansowania wydatków Projektu OPDOW, w 2023 r. nasilił się problem zapłaty zobowiązań po upływie terminu płatności. W stosunku do wyników ubiegłorocznej kontroli NIK⁸⁹, wystąpiły aż 52 przypadki płatności zobowiązań na kwotę 84 244 223,38 PLN po upływie terminu płatności od jednego do 27 dni, o czym szerzej w obszarze 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W 2023 r. RZGW we Wrocławiu nie został obciążony notami odsetkowymi za dokonanie nieterminowych płatności zobowiązań, niemniej NIK wskazuje, że wykonawcy, zgodnie z art. 118 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁹⁰, są uprawnieni do wystąpienia z roszczeniem z tego tytułu w okresie trzech lat. Ponadto brak terminowego regulowania zobowiązań może również wpłynąć na płynność finansową wykonawców robót budowlanych.

Mając powyższe na uwadze, NIK po raz kolejny wskazuje na potrzebę zapewnienia przez Komitet Sterujący oraz pozostałe podmioty zaangażowane w proces finansowania zadań Projektu OPDOW, skrócenia: procesu uzgodnień pomiędzy stronami umowy dotacji, czasu uruchamiania środków finansowych oraz ich przekazywania na rachunki jednostek realizujących Projekt OPDOW.

(akta kontroli: tom I, str. 488-497; tom II, str. 93-109)

W celu zapewnienia finansowania Projektu OPDOW ze środków Unii Europejskiej, zawarto następujące umowy na dofinansowanie z programu Oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska:

- umowa POIS.02.01.00-00-0020/17-00 „Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony Miasta Kłodzka”, zawarta w dniu 28 czerwca 2017 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁹¹ a RZGW we Wrocławiu. Kwota dofinansowania wynosiła 317 037 500,00 PLN, okres kwalifikowania wydatków do 2022 r. (podkomponent 2A). W dniu 18 marca 2022 r. zawarty został aneks do umowy, w którym wskazano, że okres kwalifikowalności wydatków kończy się z dniem 30 września 2023 r.;
- umowa POIS.02.01.00-00-0016/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Słubice”, zawarta w dniu 18 sierpnia 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a RZGW we Wrocławiu⁹², kwota dofinansowania wynosiła 135 657 203,99 PLN, okres kwalifikowania wydatków do dnia 30 czerwca 2023 r. (podkomponent 1C). Według

⁸⁸ Dalej: umowa dotacji. Do przedmiotowej umowy dotacji zawarto trzy aneksy, tj. odpowiednio: aneks nr 1 z dnia 31 maja 2023 r., aneks nr 2 z dnia 23 sierpnia 2023 r., aneks nr 3 z dnia 28 września 2022 r. W 2023 r. realizacja zadań Projektu OPDOW finansowana była m.in. ze środków pochodzących z BŚ i BRRE na podstawie ww. umowy dotacji.

⁸⁹ W ramach kontroli P/23/086 – „Badanie sprawozdania finansowego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu Odry i Wisły” – stwierdzono płatność czterech faktur na kwotę 18 078 202,05 PLN z opóźnieniem wynoszącym od jednego do trzech dni.

⁹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.

⁹¹ Dalej: NFOŚiGW.

⁹² Pierwotnie umowę zawarł Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

stanu na dzień 31 marca 2023 r. w trakcie procedowania był aneks dotyczący zwiększenia kwoty dofinansowania.

Ponadto w ramach programu Oś priorytetowa III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego w ramach działania 3.2 Rozwój transportu morskiego, śródlądowych wód wodnych i połączeń multimodalnych, zawarto umowę POIS.03.02.00-00-0068/18-00 „Odbudowa zabudowy regulacyjnej rzeki Odry – przystosowanie do III klasy drogi wodnej, na odcinku od miejscowości Ścinawa do ujścia Nysy Łużyckiej – ETAP II”, w dniu 20 grudnia 2019 r. pomiędzy Skarbem Państwa – Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) a RZGW we Wrocławiu. Kwota dofinansowania wynosiła 84 216 759,22 PLN, okres kwalifikowania wydatków upływał z dniem 30 czerwca 2023 r. (zadanie 1B.1/1(a)). W dniu 16 września 2022 r. został zawarty aneks zwiększający wartość dofinansowania środków z FS do kwoty 139 493 450,54 PLN.

Środki z ww. umów zostały wydatkowane w terminie kwalifikowalności wydatków.

(akta kontroli: tom II, str. 146-149)

1.3. Zamówienia publiczne

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie RZGW we Wrocławiu zakończył trzy postępowania przetargowe podlegające ocenie „post review”, tj. dla zadań 2B.2/2(a), 4B.1/5 Lot 1 i 4B.1/5 Lot 2. Badaniem objęto wszystkie zakończone postępowania.

1. W 2023 r. RZGW we Wrocławiu, w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia, w dniu 14 listopada 2023 r. zawarł kontrakt na realizację zadania 2B.2/2(a) na kwotę 35 992 520,09 PLN brutto. Postępowanie to przeprowadzone zostało w trybie ICB⁹³, w terminach i według założeń ujętych w PP z dnia 28 grudnia 2022 r., zaakceptowanym w dniu 12 stycznia 2023 r. przez BŚ.

Postępowanie wszczęto w dniu 31 stycznia 2023 r.⁹⁴ W dniu 11 maja 2023 r. nastąpiło otwarcie trzech ofert, które wpłynęły w wymaganym terminie.

Komisja przetargowa, po dokonanej analizie złożonych dokumentów, wydała rekomendację zawarcia umowy z oferentem, którego oferta była najbardziej adekwatna do kryteriów zawartych w dokumentacji przetargowej. Raport z oceny ofert został zaakceptowany przez BKP w dniu 12 lipca 2023 r., a w dniu 20 listopada 2023 r. nastąpiła publikacja zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, na stronie internetowej zamawiającego oraz na stronie BIP PGW WP.

2. W dniu 14 września 2021 r. RZGW we Wrocławiu uzyskał zgodę BŚ dla wydzielenia zadania 4B.1/5 Lot 1 z kontraktu 4B.1/1, jak i na zastosowanie trybu Direct Contracting⁹⁵. W wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania 4B.1/5 „Dostawa oprogramowania do modelowania DHI MIKE 11” Lot 1, RZGW we Wrocławiu zawarł w dniu 20 stycznia 2023 r. umowę na realizację tego zadania. Cena kontraktowa ustalona została na kwotę 1 093 942,60 PLN brutto. Zastosowany tryb DC wynikał z faktu, że tylko jeden podmiot był w stanie dostarczyć wymagane oprogramowanie. Termin realizacji zadania określono, w dniach od daty podpisania umowy i w zależności od planowanej lokalizacji ustalono na: 11 dni dla dostawy oprogramowania, 15 dni dla instalacji oprogramowania, od 19 do 22 dni na szkolenie administratorów, od 23 do 26 dni na próby eksploatacyjne oraz 27 dni na dostarczenie dokumentacji technicznej. Zadanie to zostało zakończone, a protokół odbioru eksploatacyjnego podpisano w dniu 2 lutego 2023 r.

⁹³ Dalej: ICB – Międzynarodowy przetarg konkurencyjny – procedura BŚ.

⁹⁴ Data publikacji Specific Procurement Notice w systemie STEP BŚ.

⁹⁵ Dalej: DC – Tryb z wolnej ręki – procedura BŚ.

3. W dniu 9 listopada 2021 r. RZGW we Wrocławiu uzyskał zgodę BŚ na wydzielenie zadania 4B.1/5 Lot 2 z kontraktu 4B.1/1 oraz na zastosowanie w prowadzonym postępowaniu, trybu DC. Dla zadania 4B.1/5 „Dostawa oprogramowania do modelowania DHI MIKE 11” Lot 2, RZGW we Wrocławiu prowadził jedynie postępowanie przetargowe. Umowę na realizację zadania zawarto 26 stycznia 2023 r. między RZGW w Krakowie a kontrahentem, na kwotę 844 253,73 PLN. Zastosowany tryb DC wynikał z faktu, że tylko jeden podmiot był w stanie dostarczyć wymagane oprogramowanie.

Kontrola ww. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie wykazała naruszeń procedur BŚ, w szczególności wytycznych realizacji zamówień pn. „Zamówienia towarów, robót i usług niekonsultingowych realizowane przez pożyczkobiorców Banku Światowego w ramach pożyczek MBOiR oraz kredytów i grantów MSR”.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11, 20, 292-485; tom II, str. 116-117)

Według PP z dnia 31 maja 2023 r.⁹⁶, przesunięto planowane zakończenie realizacji następujących zadań:

- 1B.1/1(b) – o 11 miesięcy,
- 1B.6/1 – o cztery miesiące,
- 1.B.7 – o osiem miesięcy,
- 1B.8 – o 12 miesięcy,
- 2A.1/1 – o siedem miesięcy,
- 4B.1/1 – o 13 miesięcy,
- 5.3 – o 15 miesięcy,
- 5.4 – o 11 miesięcy.

Przyczyną wydłużenia terminów realizacji powyższych zadań ujętych w poprawkach do zawartych umów były m.in.: opóźnienia w realizacji prac umożliwiających wykonawcy terminowe wykonanie przedmiotu zamówienia, konieczność prowadzenia robót dodatkowych i/lub zamiennych, opóźnienia w przekazaniu działek stanowiących teren budowy, wysoki poziom wód gruntowych i powierzchniowych oraz zalanie terenu budowy, brak możliwości wycinki drzew i krzewów na terenach lasów państwowych, brak możliwości wykonania nasadzeń drzew i krzewów w terminach wynikających z harmonogramu prac, opóźnienie możliwości potwierdzenia przez zamawiającego prawa do dysponowania terenem budowy, konieczność oczekiwania na decyzję w sprawie wycinki drzew i krzewów z terenu objętego opieką konserwatora zabytków, konieczność dodania nowych pozycji przedmiarów robót (niemożliwych do przewidzenia na etapie podpisywania kontraktu), zmiany infrastruktury sprzętowo-programowej dla centrów operacyjnych i ośrodków monitoringu, wydłużenie terminu odbioru eksploatacyjnego, a tym samym wydłużenie czasu trwania kontraktów dla KWT.

(akta kontroli: tom I, str. 292-345)

1.4. Kontrola zarządcza w Projekcie OPDOW oraz zagrożenia, ryzyka i problemy związane z jego realizacją

Opis stanu faktycznego

W PGW WP obowiązywał system kontroli zarządczej wprowadzony zarządzeniem nr 38/2019 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia Procedury „System kontroli zarządczej w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie”, zmienionego zarządzeniem nr 31/2023 Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 3 lipca 2023 r. Podejmowane w RZGW we Wrocławiu działania, zmierzające do

⁹⁶ W porównaniu do PP z dnia 28 grudnia 2022 r.

prawkłowej realizacji zadań i celów Projektu OPDOW, przeprowadzane były na podstawie ww. procedury i w 2023 r. nie uległy zmianie. Ponadto identyfikacja, ocena i monitorowanie ryzyk w ramach Projektu OPDOW odbywały się m.in. poprzez: Mapę Drogową Projektu OPDOW, System Monitoringu Kontraktów i Tabele ryzyk.

Jak wyjaśniła Dyrektor RZGW we Wrocławiu, w pozostałym zakresie bieżący monitoring i nadzór nad przebiegiem poszczególnych zadań realizowanych przez RZGW we Wrocławiu w ramach Projektu OPDOW nie uległy zmianie i przebiegały tak samo, jak w latach wcześniejszych.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11, 15-19, 88-291)

W badanym okresie RZGW we Wrocławiu przekazywał sprawozdania finansowe do BKP w terminach i formie określonej w rozdziale 8.4 i 9.2.2 Podręcznika Operacyjnego Projektu OPDOW. W 2023 r. BKP nie przeprowadzał audytu wybranych wydatków poniesionych w ramach Projektu OPDOW.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11, 21-57; tom II, str. 84-89)

Do najważniejszych zdiagnozowanych problemów, zagrożeń i ryzyk związanych z realizacją Projektu OPDOW należy zaliczyć m.in.:

- niedotrzymanie czasu na ukończenie kontraktów będących w realizacji (m.in. w skutek ujawnienia nieprzewidzianych prac);
- wzrost kosztów realizacji zadań (wynikający z wysokich wskaźników korekcyjnych oraz możliwych wyższych kosztów odszkodowań za przejęte nieruchomości);
- koszty konieczne do poniesienia po dacie zamknięcia Projektu OPDOW (tj. koszty obsługi KWT, a także wynikające z rozliczenia robót oraz odszkodowań za czasowe zajęcia nieruchomości).

Ponadto w ramach realizacji poszczególnych zadań zidentyfikowano m.in. następujące ryzyka:

- kontrakt 1B.1/1(b): ryzyko związane z wykryciem na terenie budowy obiektów archeologicznych, a także konieczność przeprojektowania konstrukcji mostu tymczasowego i konieczność uzgodnienia wycinek drzew oraz wszelkich prac z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- kontrakt 2A.2/1: ryzyko wzrostu ceny kontraktowej. Prowadzono negocjacje kierunku uregulowania kwestii spornych związanych z przedłużonym czasem na ukończenie i wzrostu ceny kontraktowej. Negocjacje zostały zerwane w związku z brakiem porozumienia stron. Spór został skierowany do Komisji Rozjemstwa, gdzie sprawa obecnie jest procedowana;
- zadanie 2B.1/1: ryzyko rozbieżności w dokumentacji (operacje dendrologicznym) w zakresie wycinki drzew i krzewów, rozbieżności stanu istniejącego ubezpieczeń brzegowych rzek; ponadto wykonawca składał powiadomienia o roszczeniu dotyczące okoliczności mogących mieć wpływ na czas na ukończenie oraz wartość kontraktu;
- zadanie 2B.2/1: w przypadku braku uzyskania przez wykonawcę dostępu do zajęć czasowych, których planowane do wykonania roboty wskazano na ścieżce krytycznej harmonogramu robót, może wystąpić ryzyko dalszych opóźnień wykonania zasadniczych robót w ramach tego zadania;
- 2B.2/2a: problemy związane z pozyskaniem części nieruchomości pod zajęcia czasowe;
- 4B.1/2: dostawca przesłał do RZGW we Wrocławiu wniosek o waloryzację wynagrodzenia w związku wzrostem kosztów realizacji tego zadania; wydłużone terminy dostaw towarów przez dystrybutorów oraz brak dostępu do niektórych obiektów powodują również ryzyko przedłużenia czasu realizacji kontraktu.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11, 15-19)

W zakresie dotyczącym współpracy z KWT, Kierownik Biura Projektu OPDOW wyjaśniła, że: RZGW we Wrocławiu w odniesieniu do kontraktu 5.3 nie wstrzymywał płatności, jednak skierował do KWT pisma o niezadowoleniu. W przypadku kontraktu 5.4 o wstrzymaniu płatności dla zadania 2A.2/1 kontrahenta powiadomiono pismem z dnia 5 grudnia 2023 r. Dla kontraktów 5.3 i 5.4 RZGW we Wrocławiu skierował odpowiednio: cztery i 11 pism o niezadowoleniu. W efekcie odwołano zastępców Inżyniera Rezydenta w zadaniach 5.3 i 5.4, a w zadaniu 5.4 dodatkowo Inspektora nadzoru ds. zieleni.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11, 15-19)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie RZGW we Wrocławiu właściwie podejmował działania związane z bieżącym zabezpieczeniem finansowania wydatków na realizację Projektu OPDOW.

OBSZAR

2. Prawidłowość wydatkowania środków Projektu OPDOW, weryfikacji dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ujęcia ich w ewidencji księgowej

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęte zostały wydatki na łączną kwotę 460 656 587,83 PLN⁹⁷, tj. 85,05% wydatków poniesionych w 2023 r. przez RZGW we Wrocławiu na realizację zadań Projektu OPDOW. Wydatki te dokonane zostały na podstawie 114 dokumentów, z których:

- 39 dokumentów na kwotę 162 214 862,71 PLN, dotyczyło komponentu 1B (85,38% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu);
- trzy dokumenty na kwotę 18 138 107,53 PLN, dotyczyły komponentu 1C (93,33% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu);
- 37 dokumentów na kwotę 130 195 423,24 PLN, dotyczyło komponentu 2A (83,14% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu);
- pięć dokumentów na kwotę 51 155 079,31 PLN, dotyczyło komponentu 2B (95,80% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu);
- 19 dokumentów na kwotę 84 068 285,04 PLN, dotyczyło komponentu 4B (93,94% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu);
- 11 dokumentów na kwotę 14 884 830,00 PLN, dotyczyło komponentu 5 (45,50% wydatków poniesionych w ramach tego komponentu).

Przeanalizowane wydatki nie budziły zastrzeżeń w zakresie ich zgodności z celami realizacji Projektu OPDOW oraz warunkami umowy zawartej z BS⁹⁸ i stosownych umów o dofinansowanie zadań Projektu OPDOW ze środków Unii Europejskiej, jak również umowy dotacji.

Dokumenty księgowe potwierdzające poniesienie kontrolowanych wydatków były kompletne oraz zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez upoważnione osoby i zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora RZGW we Wrocławiu. Wykazane w dokumentach źródłowych wielkości zostały prawidłowo i rzetelnie ujęte w księgach rachunkowych RZGW we Wrocławiu. Płatności wynikające z otrzymanych 52 faktur w łącznej kwocie 84 244 223,38 PLN⁹⁹ zostały uregulowane z opóźnieniem wynoszącym od jednego do 27 dni. W wyniku

⁹⁷ Wydatki w łącznej kwocie 460 656 587,83 PLN wybrane zostały do badania losowo przy wykorzystaniu metody statystycznej MUS (ang: Monetary Unit Sampling) – próbkowanie według jednostek pieniężnych.

⁹⁸ Umowa Pożyczki nr 8524PL zawarta w dniu 10 września 2015 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Bankiem Światowym, na częściowe sfinansowanie zadań Projektu OPDOW.

⁹⁹ Opóźnienia w płatnościach objęły podkomponenty 1B, 2A, 2B, 4B, a także kontrakty 5,3 i 5.4 na usługi konsultingowe.

opóźnień w regulowaniu zobowiązań RZGW we Wrocławiu nie został obciążony notami odsetkowymi z tytułu nieterminowego uregulowania płatności. Jak wyjaśnił Wicedyrektor RZGW we Wrocławiu, do kontrahentów kierowano pisma z prośbą o prolongatę terminów płatności oraz nienaliczanie odsetek. Przyczyną dokonania płatności z opóźnieniem był: brak środków z umowy dotacji, a także brak środków własnych, jak również czas oczekiwania na zgodę KZGW na dokonanie płatności ze środków własnych.

(akta kontroli: tom I, str. 10-14, 292-345; tom II, str. 80-83)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym przez NIK okresie, RZGW we Wrocławiu zgodnie z celami Projektu OPDOW wydatkował środki na jego realizację. Poddane kontroli wydatki zostały prawidłowo rozliczone oraz właściwie ujęte w ewidencji księgowej kontrolowanej jednostki, jak również w sprawozdaniach przekazywanych do BKP.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, 22 maja 2024 r.

Kontroler
Magdalena Barzęc
Główny specjalista kontroli
państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis